

Aan commissie 6 februari 2023

Adviesnota

Datum	20 december 2022	Portefeuillehouder	B.J. van Vreeswijk
Documentnummer	1668652/1668654	Programma	Bestuur en belastingen
Projectnummer		Afdeling	BAS
Bijlage(n)	3		
Onderwerp	weerstandsvermogen		

Voorstel

De commissie wordt gevraagd advies uit te brengen aan het college van d&h over het voorstel om:

1. De ratio voor het weerstandsvermogen per taak te handhaven op een bandbreedte tussen 1,4 en 2 (=ruim voldoende).
2. Deze ratio te bereiken door het toevoegen van het saldo van incidentele baten en lasten aan de algemene reserves en indien nodig een verdere aanvulling van de algemene reserves bij de begroting 2024.

Inleiding

De algemene reserves fungeren als het weerstandsvermogen van het waterschap. De hoogte van de algemene reserves wordt gebaseerd op een inschatting van risico's die het waterschap loopt. Met het algemeen bestuur is afgesproken om in 2022 de risico's en de financiële vertaalslag hiervan te actualiseren.

De uitkomsten worden meer in detail toegelicht in de informatienota weerstandsvermogen (bijlage 1) en het overzicht risico-inventarisatie (bijlage 2). In bijlage 3 worden de gebruikte definities en de samenhang daartussen toegelicht.

Beoogd effect

Het weerstandsvermogen geeft aan hoe solide de financiële positie van het waterschap is: een goed weerstandsvermogen kan voorkomen dat elke financiële tegenvaller direct leidt tot hogere lasten. De actualisatie van de risico's leidt tot een beter beeld van de niet afgedekte risico's en tot een beter beeld van de benodigde weerstandscapaciteit.

Argumenten

1.1 Deze norm voldoet en een bandbreedte maakt wendbaar.

De risico's zijn geactualiseerd samen met het management. Daarbij is de vorige inventarisatie als uitgangspunt genomen en tevens de risico inventarisatie van andere waterschappen als input gebruikt. Op basis van ontwikkelingen binnen en buiten het waterschap zijn deze risico's herijkt en nieuw ontstane risico's toegevoegd. In bijlage 2 zijn alleen die risico's opgenomen, waarvoor geen dekking bestaat vanuit andere bronnen (bijv. verzekering of voorziening).

De huidige norm voor het weerstandsvermogen ligt per taak tussen 1,4 en 2 (=ruim voldoende). Oftewel: de omvang van de algemene reserves ligt per taak tussen de 1,4 en 2 keer de omvang van de geïnventariseerde risico's.

De omvang van de benodigde weerstandscapaciteit is afhankelijk van de risico's die bestaan. Door veranderende risico's kan de weerstandsratio fluctueren. Dat blijkt ook uit de actualisatie van de risico's, waardoor de ratio van het weerstandsvermogen watersysteembeheer daalt van 2 naar 1,2. Door het hanteren van een bandbreedte kan enige fluctuatie van de algemene reserve als gevolg van een veranderend risicoprofiel worden opgevangen.

1.2 Het weerstandsvermogen o.b.v. deze norm ligt in lijn met landelijke cijfers.

Risico's, de impact daarvan en de dekkingsbronnen zijn afhankelijk van veel factoren en kunnen niet één op één tussen waterschappen vergeleken worden. Om toch een indicatie te geven kan op basis van de benchmarkgegevens van alle waterschappen per 31 december 2021 het volgende beeld worden geschetst:

- De gemiddelde omvang van het benodigde weerstandsvermogen bedraagt landelijk ongeveer 5% van de belastingopbrengsten. De actualisatie van de risico's leidt voor waterschap Vallei en Veluwe tot een benodigde weerstandsvermogen van 5% van de belastingopbrengsten in 2023.
- De gemiddelde omvang van de algemene reserves bedraagt landelijk 9% van de belastingopbrengsten (met uitschieters van 3% en 27%). Door het toepassen van de norm bedraagt de omvang van de algemene reserves van waterschap Vallei en Veluwe tussen de 7 en 9 % van de belastingopbrengsten 2023.

2.1 De geleidelijke groei naar de norm heeft geen direct effect op de belastingtarieven.

Het huidige weerstandsvermogen voldoet niet aan de norm, maar scoort voor beide taken 'voldoende'. Het voldoen aan de norm kan worden bereikt door:

- een eenmalige overboeking vanuit de bestemmingsreserve tariefsegalisatie. In de begroting 2023 wordt het saldo van deze bestemmingsreserves echter volledig ingezet, waardoor dit direct een opwaarts effect heeft op de belastingtarieven;
- conform het huidige beleid jaarlijks bij de jaarrekening het saldo van incidentele baten en lasten toe te voegen aan de algemene reserves. Daardoor wordt geleidelijk toegegroeid naar het gewenste saldo van de algemene reserve zonder dat dit direct effect heeft op de belastingtarieven. Voorgesteld wordt om deze optie toe te passen. Daarbij wordt er naar gestreefd om het gewenste saldo van de algemene reserve in het komende jaar te realiseren (bij de jaarrekening 2022 en de BURAP 2023). Als blijkt dat dit niet lukt, dan wordt in de begroting 2024 een voorstel gedaan voor aanvulling van de algemene reserves. In de Voorjaarsbrief 2024 wordt hierop indien nodig geanticipeerd.

2.2 De groei naar de norm heeft een positief effect op de schuldpositie.

Om aan de minimale norm van 1,4 te voldoen dient de algemene reserve watersysteembeheer aangevuld te worden met € 0,5 miljoen en de algemene reserve zuiveringsbeheer met € 2,2 miljoen. Een verdere aanvulling tot het maximum van de bandbreedte leidt tot een aanvulling van de algemene reserve watersysteembeheer met € 1,8 miljoen en de algemene reserve zuiveringsbeheer met € 3,2 miljoen.

Deze aanvulling van het weerstandsvermogen leidt indirect tot een lichte daling van de schuldpositie, omdat dit bedrag de komende jaren niet wordt ingezet als tariefsegalisatie.

Kanttekeningen

1.1 Het weerstandsvermogen voldoet nog niet.

Op basis van de geactualiseerde risico's voldoet het weerstandsvermogen niet:

- Het weerstandsvermogen van de taak watersysteembeheer scoort 1,2. Om de minimumnorm van 1,4 keer de geïnventariseerde risico's te bereiken moet aan de algemene reserve watersysteembeheer nog een toevoeging plaatsvinden van € 0,5 miljoen.
- Het weerstandsvermogen van de taak zuiveringsbeheer scoort 1,0. Om de minimumnorm van 1,4 keer de geïnventariseerde risico's te bereiken moet aan de algemene reserve zuiveringsbeheer nog een toevoeging plaatsvinden van € 2,2 miljoen.

Het betreft echter een interne norm waar we geleidelijk naar toe kunnen groeien.

Financiën

n.v.t.

Vervolg

Het algemeen bestuur is bevoegd om besluiten te nemen over reserves. Dit voorstel wordt daarom – via de commissie - ter besluitvorming aangeboden aan de eerstvolgende vergadering van het algemeen bestuur op 6 maart 2023.

Bijlagen

1. Informatienota actualisatie risico's t.b.v. weerstandsvermogen
2. Risico-inventarisatie 2022 (vertrouwelijk)
3. Definities en begrippen weerstandsvermogen

Ondertekening

Dijkgraaf en heemraden

Advies